

Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ.

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Κεφαλαιουχικές Εταιρίες»

Όνοματεπώνυμο Φοιτητή: ΠΑΙΤΕΡΗ ΧΙΣΤΙΝΑ
Α.Μ.: 14393
Τμήμα: ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ Κ' ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
Υπεύθυνος Μαθήματος: ΔΕΔΟΥΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Πειραιάς, 2018

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	4
Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1 ^ο	8
Διάκριση των εταιριών.....	8
Κεφάλαιο 2 ^ο	11
Κεφαλαιουχικές Εταιρίες.....	11
Κεφάλαιο 3 ^ο	13
Ανώνυμη Εταιρία.....	13
3.1 Έννοια – Εισαγωγικά Στοιχεία.....	13
3.2 Νομικά χαρακτηριστικά.....	15
3.3 Ίδρυση και Σύσταση.....	16
3.3.1 Σύναψη Καταστατικού.....	16
3.3.2 Κάλυψη μετοχικού κεφαλαίου.....	21
3.3.3 Έγκριση του καταστατικού και Άδεια Σύστασης.....	22
3.4 Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου.....	22
3.4.1 Τρόποι Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου.....	23
3.4.2 Πραγματική Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου.....	25
3.4.3 Ονομαστική Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου.....	26
3.5 Φορολογία.....	26
3.6 Λύση κ'Εκκαθάριση.....	27
3.6.1 Λύση της Α.Ε.....	27
3.6.2 Εκκαθάριση της Α.Ε.....	28
Κεφάλαιο 4 ^ο	30
Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης.....	30
4.1 Έννοια – Εισαγωγικά Στοιχεία.....	30

4.2 Σύσταση.....	31
4.2.1 Σύναψη Ιδρυτικής Εταιρικής Σύμβασης	31
4.2.2 Κάλυψη κ' Καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου	31
4.3 Κτήση της εταιρικής ιδιότητας	32
4.4 Λύση κ' Έκκαθάριση	32
4.4.1 Λύση της Ε.Π.Ε.....	32
4.4.2 Έκκαθάριση της Ε.Π.Ε.....	33
Κεφάλαιο 5 ^ο	34
Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία.....	34
5.1 Έννοια – Εισαγωγικά Στοιχεία.....	34
5.1.1 Ίδρυση	35
5.1.2 Επωνυμία.....	36
5.1.3 Έδρα.....	36
5.2 Δημοσιότητα.....	36
5.3 Λύση.....	37
Κεφάλαιο 6 ^ο	38
Οι ελληνικές εταιρίες και η επίδραση της οικονομικής κρίσης σε αυτές.....	38
Συμπεράσματα	39

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το υποκείμενο της παρούσας εργασίας είναι η ανάλυση των κεφαλαιουχικών εταιριών. Πρωτίστως, γίνεται αναφορά στην κατηγορία των εταιριών, στις προσωπικές και στις κεφαλαιουχικές. Ενδιάμεσα γίνεται και μια σύντομη επισκόπηση στις κατηγορίες των επιχειρήσεων, οι οποίες είναι οι ατομικές και η εμπορικές. Έπειτα, δίδονται τα βασικά χαρακτηριστικά των κεφαλαιουχικών εταιριών και στους τύπους των εταιριών που την αντιπροσωπεύουν. Ο πρώτος τύπος είναι η Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε.) και περιγράφεται στο 3^ο κεφάλαιο. Αναλύονται τα εννοιολογικά και τα νομικά χαρακτηριστικά της, η διαδικασία ίδρυσης και σύστασής της, το περιεχόμενο του καταστατικού της, τον τρόπο κάλυψης του μετοχικού της κεφαλαίου και την διαδικασία δημοσιότητάς της. Έπειτα, αναλύεται ο ρόλος του διοικητικού συμβουλίου της (Δ.Σ.) καθώς και η έννοια, οι τρόποι και το είδος της αύξησης του κεφαλαίου της. Αναφέρονται και τα στοιχεία περί φορολογίας τα οποία ισχύουν όχι μόνο για τις ανώνυμες, αλλά γενικότερα για τις κεφαλαιουχικές εταιρίες. Στο κλείσιμο του κεφαλαίου αυτού παρίστανται και οι διαδικασίες περί λύσης και εκκαθάρισης της Α.Ε.

Στο 4^ο κεφάλαιο περιγράφεται ο δεύτερος τύπος κεφαλαιουχικής εταιρίας, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης. Παρουσιάζονται σε αυτό το κομμάτι οι εννοιολογικές πληροφορίες αυτής, η σύσταση της, η διαδικασία κτήσης της εταιρικής ιδιότητας που προβλέπεται αλλά και οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εταίρων. Αναλύεται στο τέλος αυτού του κεφαλαίου οι τρόποι με τους οποίους λύεται μια Ε.Π.Ε.

Ακόμη ένας άλλος τύπος εταιρίας με κεφαλαιουχικό χαρακτήρα είναι η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία. Στο 5^ο κεφάλαιο λοιπόν, περιγράφονται η έννοια και τα εισαγωγικά στοιχεία για να μπούμε βαθύτερα στην έννοια της Ι.Κ.Ε. , το περιεχόμενο του καταστατικού της, η διαδικασία δημοσιοποίησής της, οι συνθήκες και οι όροι περί συνέλευσης των εταίρων, και τέλος οι αιτίες για να προβεί η Ι.Κ.Ε. σε λύση.

Στο τελευταίο κεφάλαιο περιγράφεται η σχέση ανάμεσα στις ελληνικές εταιρίες και την υπάρχουσα οικονομική κρίση και οι επιδράσεις που έχει αυτή επάνω τους. Τέλος, αναλύονται τα βασικότερα συμπεράσματα της επικείμενης εργασίας.

ABSTRACT

The subject of this project is the analysis of capital companies. Firstly, reference is made to the category of companies, the personal and capital. In between is a brief overview of the business categories, which are the individual and the commercial. Then, the basic characteristics of capital companies and given to the types of companies that represent it. Then, the basic characteristics of capital companies re given. Upon completion of the analysis of these characteristics, a brief reference to the types of companies that represent the capital company as a concept. The first type of them is the Limited Company by shares, and described in the third chapter. They are analyzed the conceptual and legal characteristics of the process of establishment and incorporation, the terms of reference, how to cover the share capital and the publicity process. It also analyzed the role of the Managing Board as well as the concept, the ways and type of the increase in capital. Mentioned and on the taxation elements which apply to capital companies. In closing this chapter, are present on solution procedures and liquidation of Limited Company by shares. In the 4th chapter is described the second type of limited company, the Limited Liability Company. Presented in this part, the conceptual of this information, the recommendation, the acquisition process of corporate property provided and the obligations and rights of the partners. Analyzed at the end of this chapter, the ways in which a limited liability company shall be terminated. Another type of company with capital character is the Private Capital Company. So, in the fifth chapter describes the term and the introductive elements of Private Capital Company, the terms of reference, the process of publicity, conditions and terms for meeting partners, and finally causes to make the Private Capital Company in solution. The last chapter describes the relationship between Greek companies and the current economic crisis and the effects it has on them. Finally, the main conclusions of the forthcoming project are analyzed.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μια εταιρία επιδέχεται ποικίλους διαχωρισμούς επί την ονομασία, τη δομή, το σκοπό και τις εσωτερικές και εξωτερικές επαγγελματικές της σχέσεις, εξαιτίας του πλήθους των διαφορετικών αναγκών και σκοπών που εμφανίζουν οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί στον χώρο. Η στενότερη ερμηνεία που μπορεί να δοθεί για τον όρο «εταιρία» ή αλλιώς «εταιρική επιχείρηση», είναι ότι αυτή αποτελεί μια συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων (επιχειρηματιών), οι οποίοι έχουν αναλάβει την αμοιβαία υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές έναν κοινό στόχο (ΑΚ 741). Ο σκοπός αυτός μπορεί να είναι οικονομικός, μπορεί και όχι (π.χ. ιδεολογικός). Ο ευρύτερος ορισμός της εταιρίας την παρουσιάζει ως μια ένωση προσώπων, η οποία ιδρύεται με δικαιοπραξία για την επιδίωξη ενός κοινού σκοπού σε όλα τα μέρη της ένωσής της. Τα εννοιολογικά στοιχεία των ενώσεων προσώπων είναι τα εξής: συμβατική δικαιοπρακτική φύση της ιδρυτικής πράξης, συμφωνία μεταξύ δύο τουλάχιστον ατόμων, ο κοινός σκοπός.¹

Η εταιρία είναι μια σύμβαση διαρκείας. Στις εταιρίες του ΑΚ που ασκούν εμπορική ή οικονομική δραστηριότητα, η εταιρική σύμβαση δεν εξαντλείται στην μεταξύ των εταίρων δημιουργία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Στις συγκεκριμένες εταιρίες, οι εταίροι δεν είναι μοναχά δανειστές και οφειλέτες· λειτουργούν ως μέλη μιας οργανωμένης κοινότητας προσώπων, κεφαλαίων, εργασίας και ευθύνης.

Η σύσταση της εταιρίας χρήζει μιας απλής ενοχικής σύμβασης, άτυπης, και πολλές φορές σιωπηρής, ανάμεσα σε 2 ή και παραπάνω πρόσωπα. Με τη σύμβαση αυτή προσδιορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων (ιδρυτική πράξη και καταστατικός χάρτης). Οι εταίροι μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, δικαιοπρακτικά ισχυρά. Για να εγκριθεί η σύμβαση, προϋποθέτεται ομοφωνία ως προς τον εταιρικό σκοπό, την εταιρική επωνυμία, αλλά και στη μη αντίθεση του εταιρικού σκοπού στο νόμο και τα χρηστά ήθη. Με την σύμβαση αυτή λοιπόν, όλοι οι εταίροι υποχρεώνονται αμοιβαία να επιδιώξουν ένα κοινό σκοπό, κυρίως οικονομικό. Για να μπορέσει όμως να αποκτήσει η εταιρία νομική προσωπικότητα θα πρέπει ο σκοπός της να είναι καθαρά κερδοσκοπικός.²

¹ Ρόκας, Κ. Νικόλαος, Εμπορικές Εταιρίες, 6^η Έκδοση, 2008, σελ.: 7

² Ρόκας, Κ. Νικόλαος, Εταιρίες . Εισαγωγή στο δίκαιο των εταιριών του Εμπορικού Δικαίου, 4^η Έκδοση, 2011, σελ.: 5

Παρόλο που για να ιδρυθεί η εταιρία απαιτείται κατά κανόνα η συνεργασία τουλάχιστον δύο φορέων, η ανεξαρτητοποίηση της εταιρικής επιχείρησης, η οποία εμφανίζεται με την επέμβαση της νομικής προσωπικότητας και η ανεξάρτηση ιδίως των κεφαλαιουχικών εταιριών από τα μέλη

τους, καθιστά εφικτή την θεμελίωση και τη λειτουργία μονοπρόσωπων - κεφαλαιουχικών εταιριών.³

Ο εταιρικός σκοπός διαχωρίζει την σύμβαση εταιρίας από άλλες ανταλλακτικές συμβάσεις. Με τον καθορισμό του σκοπού η εταιρία εξασφαλίζει τον προσανατολισμό της (η προς τα έξω λειτουργία του εταιρικού σκοπού) ενώ οι εταίροι και οι διαχειριστές επωμίζονται την υποχρέωση να συμμετέχουν στην διαδικασία προσέγγισης του σκοπού αυτού και να αποστασιοποιούνται από πράξεις οι οποίες αντιτίθενται του σκοπού και των εταιρικών συμφερόντων (η προς τα έσω λειτουργία του εταιρικού σκοπού). Στην περίπτωση που δεν προσδιορίζεται ο ακριβής εταιρικός σκοπός κυριαρχεί αοριστία.

³ Ρόκας, Κ. Νικόλαος, Εμπορικές Εταιρίες, 7^η Έκδοση, 2012, σελ.: 5

Κεφάλαιο 1^ο:

1. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Στην παραπάνω ανάλυση, έγινε αναφορά αποκλειστικά σε εταιρικές επιχειρήσεις, λόγω του ότι αποτελούν το γενικό αντικείμενο της εργασίας. Αυτές όμως αποτελούν μια κατηγορία του όρου της επιχείρησης. Σε αυτό το σημείο, είναι καλό να αναλυθεί πληρέστερα η κατηγοριοποίηση της έννοιας της εταιρίας και της επιχείρησης βάσει του φορέα και της νομικής μορφής της.

Στο κομμάτι αυτό, οφείλουμε να διευκρινίσουμε ότι δεν υπάρχει πλήρης ταύτιση ανάμεσα σε μια επιχείρηση και μια εταιρία. Πιο συγκεκριμένα, η επιχείρηση είναι μια πιο εκτεταμένη έννοια, κυρίως οικονομικού χαρακτήρα. Η ορισμός της επιχείρησης την χαρακτηρίζει ως ένα σύνολο πραγμάτων, δικαιωμάτων, πραγματικών καταστάσεων και σχέσεων, το οποίο σύνολο συγκροτεί μια οργανωμένη οικονομική μονάδα. Ένας έμπορος αξιοποιεί παραγωγικούς συντελεστές, υλικούς ή άυλους (π.χ. εγκαταστάσεις και φήμη, αντίστοιχα). Από την άλλη πλευρά, μια εταιρία αντιπροσωπεύει τη συμφωνία ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα πρόσωπα, τα οποία έχουν αναλάβει την αμοιβαία υποχρέωση να επιδιώκουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα απέναντι σε κοινούς σκοπούς με κοινές εισφορές.⁴ Έτσι λοιπόν, μια επιχείρηση διακρίνεται σε ατομική και εταιρική, ενώ μια εταιρία διακρίνεται σε προσωπική και κεφαλαιουχική.

Αναλυτικότερα:⁵

Οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε:

- **Ατομικές:**

Αποτελούν την πρωταρχική και την απλούστερη μορφή της επιχείρησης. Ένα άτομο την ιδρύει και την διοικεί, πράγμα που σημαίνει ότι αυτό το άτομο είναι στενά συνδεδεμένο με όλες τις αποφάσεις και τις λειτουργίες εντός αυτής. Η ατομική επιχείρηση φημίζεται για την τεράστια ευελιξία της αλλά και για την προσαρμοστικότητα της στις μεταβολές της αγοράς. Δεν είναι αναγκαστική η ύπαρξη ελαχίστου κεφαλαιουχικού ποσού για την ίδρυσή της. Σε καθιερωμένο

⁴ Ψηφιακή Εκπαιδευτική Πλατφόρμα, Διαδραστικά Βιβλία και Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων, <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C122/38/218,1099>

⁵ Δομή Ισότητας ΕΣΕΕ, Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου & Επιχειρηματικότητας, <http://www.isotita.esee.gr/FAQs/%CE%A4%CF%8D%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%95%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CF%89%CE%BD.aspx>

επίπεδο, αναφερόμαστε σε μια εταιρία οικογενειακή και μικρού μεγέθους, της οποίας προσδίδεται κοινώς ο χαρακτηρισμός «ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας».

- **Εταιρικές:**

Όπως προαναφέρθηκε, αναφερόμαστε σε μια συνεργία δύο ή περισσότερων προσώπων οι οποίοι προσανατολίζονται σε ένα κοινό σύνολο στόχων, επιδιώκοντας το καλύτερο δυνατά αποτέλεσμα. Οι εταιρικές επιχειρήσεις αποτελούν συνώνυμο της εταιρίας. Συγκριτικά με τις ατομικές, οι εταιρικές επιχειρήσεις διεκπεραιώνουν ευκολότερα την διαδικασία συγκέντρωσης κεφαλαίων, παρέχουν μεγαλύτερη πιστοληπτική ικανότητα κ.ά. Αντιθέτως, μειονεκτούν απέναντι στις ατομικές στο κομμάτι της λήψης αποφάσεων (περισσότερο χρονοβόρες), στην δυσκολία προσαρμογής στις αλλαγές της αγοράς (εξαιτίας της πολυπλοκότητας της παραγωγικής διαδικασίας) κ.ά.

Οι εταιρίες διακρίνονται σε: ^{6 7}

➤ **Προσωπικές:**

Τον πρωταρχικό ρόλο τον διαδραματίζει η προσωπική συμβολή του κάθε εταίρου στη λειτουργία της εταιρίας. Αυτό σημαίνει ότι ο θάνατος, η κήρυξη σε πτώχευση και η απώλεια της δικαιοπρακτικής ικανότητας εταίρου μπορεί να συνεπάγεται τη λύση της εταιρίας και ότι για τις υποχρεώσεις της εταιρίας ευθύνονται και οι εταίροι με την ατομική τους περιουσία παράλληλα. Η είσοδος και η έξοδος ενός μέλους από την εταιρία απαιτεί τη συγκατάθεση όλων. Οι υποχρεώσεις της είναι εξ ολοκλήρου υπ' ευθύνη της ίδιας της εταιρίας με τη δική της περιουσία, αλλά και ο κάθε εταίρος ατομικά με την προσωπική του περιουσία. Ο κάθε εταίρος έχει ίσα δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις, ασχέτως τους ύψους και του είδους της εισφοράς του (αρχή της ισότητας) και υποχρεώνονται πίστη στις μεταξύ τους σχέσεις. Οι προσωπικές εταιρίες δημιουργούνται κατά πρότυπο την εταιρία του ΑΚ. Στις προσωπικές εταιρίες περιλαμβάνονται η αστική εταιρία, η ομόρρυθμη εταιρία (Ο.Ε.), η ετερόρρυθμη εταιρία (Ε.Ε.) και η αφανής ή συμμετοχική εταιρία.

➤ **Κεφαλαιουχικές:**

Αναφέρονται και ως «Εταιρίες Κεφαλαίου». Καίρια σημασία έχει η εξασφάλιση και η διατήρηση του κεφαλαίου. Η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας είναι ελεύθερη, ενώ ο θάνατος,

⁶ Αλεξανδρίδου, Δ. Ελίζα, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Προσωπικές Εταιρίες Τεύχος Α', Β' Έκδοση, 2007, σελ.: 11-12

⁷ Ρόκας, Ν. Νικόλαος., Εμπορικές Εταιρίες, 4^η Έκδοση, 1996, σελ.: 7-8

η πτώχευση ή και η απώλεια της δικαιοπρακτικής ικανότητας δεν έχουν καμιά επίδραση στο σύνολο της εταιρίας. Για εταιρικά χρέη ευθύνεται μόνο η εταιρία, πράγμα που επιβάλλει την καθιέρωση συστήματος προστασίας των εταιρικών δανειστών. Σε αυτές ανήκουν η ανώνυμη εταιρία (Α.Ε.), η εταιρία περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία (Ι.Κ.Ε.), η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία και η ευρωπαϊκή εταιρία.

Ασφαλώς, σε πολλές περιπτώσεις όταν η νομοθεσία το επιτρέπει και το επιδιώκει η εταιρική βούληση, είναι δυνατό στις προσωπικές εταιρίες να εισχωρήσουν χαρακτηριστικά κεφαλαιουχικής εταιρίας (προσωπική εταιρία κεφαλαιουχικής δομής) και αντίστροφα (προσωποπαγής ΑΕ, στην οποία η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου επιδέχεται περιορισμούς).

Κεφάλαιο 2^ο:

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Όπως προαναφέρθηκε, το σπουδαιότερο χαρακτηριστικό γνώρισμα των κεφαλαιουχικών είναι η συγκέντρωση του κεφαλαίου. Ουσιαστικά, τα πρόσωπα των εταίρων είναι αμελητέοι παράγοντες για την υπόσταση της εταιρίας. Επομένως, οποιαδήποτε είσοδος, έξοδος, απαγόρευση ή μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας εταίρων γίνονται ελεύθερα. Ακόμη και ο θάνατος ή το φαλίρισμα εταίρων δεν επιδρούν επάνω στη λειτουργία της κεφαλαιουχικής.⁸

Οι κεφαλαιουχικές εταιρίες κατέχουν όλες τους νομική προσωπικότητα (ανώνυμη εταιρία, εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία κ.ά.). Η ιδιότητα του νομικού προσώπου προσδίδεται αρχικά με την σύναψη της εταιρικής σύμβασης και, τερματίζεται με την τήρηση της επισημοποίησης (δημοσιότητα). Το νομικό πρόσωπο παρουσιάζει ανεξαρτησία απέναντι στους ιδρυτές και τα μέλη του, επωνυμία, ιθαγένεια, έδρα, δυνατότητα δικαίου, δυνατότητα για δικαιοπραξία, αδικοπραξία και παρουσίας σε δικαστικό χώρο, είτε ως απλός παρατηρητής, είτε ως ενάγων ή και εναγόμενος.⁹ Κατέχει την δική του περιουσία, αδέσμευτη από αυτήν των μελών του, με την οποία όμως αναλαμβάνει τα παραγόμενα χρέη. Άρα, τα μέλη του δεν δικαιούνται τίποτε από την περιουσία του, όμως συμβάλλουν στα οικονομικά ζητήματά της, χωρίς να αναλαμβάνουν καμία ευθύνη για τα χρέη και τις οφειλές. Αμφίδρομα, το νομικό πρόσωπο δεν δικαιούται τίποτα επί των περιουσιακών στοιχείων των μελών του και επίσης, δεν είναι υπεύθυνο για τους προσωπικούς δανειστές των μελών για το αντίστοιχα χρέη τους (αρχή του διαχωρισμού).¹⁰

Απεναντίας, η απουσία νομικής προσωπικότητας συνάδει με το ότι η εταιρία είναι αδύνατο να σταθεί ως αυτοτελές υποκείμενο του δικαίου, αδέσμευτο από τους εταίρους. Δηλαδή, ως εταιρία, δεν μπορεί να φέρει την εταιρική της περιουσία, να μην έχει βουλευτική και αδικοπρακτική ιδιότητα, ενώ ο εκπρόσωπος της συναλλάσσεται στο όνομα των εταίρων. Το τελευταίο ειδικότερα, έχει ως συνέπεια την προσωπική ευθύνη των μελών για τα έναντι τρίτων καθήκοντα της εταιρίας.

⁸ Ρόκας, Κ. Νικόλαος, Εμπορικές Εταιρίες, 7^η Έκδοση, 2012, σελ.: 11-12

⁹ Ρόκας, Κ. Νικόλαος, Εμπορικές Εταιρίες, 7^η Έκδοση, 2012, σελ.: 11-12

¹⁰ Αλεξανδρίδου, Ελίζα Δ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2009, σελ.: 4

Στην κεφαλαιουχική εταιρία, υπάρχουν όργανα διοίκησης τα οποία δεν συμπίπτουν με τα μέλη. Συγκεκριμένα, τα μέλη δεν έχουν κανένα δικαίωμα ή υποχρέωση επάνω στις εταιρικές υποθέσεις. Επίσης, συναντάται ελαστικότητα του συνδέσμου των μετόχων μεταξύ τους και ως προς το νομικό πρόσωπο, και από νομικής και από οικονομικής πλευράς.¹¹

Στους εταίρους, βάσει νόμου, παρέχεται το δικαίωμα να εκφέρουν τις απόψεις τους για θέματα ανεξαρτήτως της διοικήσεως της εταιρίας στη γενική συνέλευση. Αντίστοιχα, οι αποφάσεις διεξάγονται βάσει πλειοψηφίας των κεφαλαιουχικών εταίρων, ενώ η διάσταση που μπορεί να πάρει το εταιρικό δικαίωμα καθορίζεται ανάλογα με το ύψος της εισφοράς.

Τα χαρακτηριστικά αυτά, σε συνδυασμό με τα προαναφερθέντα εισαγωγικά στοιχεία (βλέπε Κεφάλαιο 1) αποτελούν τις βασικές έννοιες που συντελούν στην δόμηση των κεφαλαιουχικών εταιριών. Παρακάτω, θα αναλυθούν οι τρεις συχνότερες κεφαλαιουχικές εταιρίες που συναντάμε στην επαγγελματική καθημερινότητα, την ανώνυμη εταιρία (Α.Ε.), την εταιρία περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και την ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία (Ι.Κ.Ε.).

¹¹ «Το ισχύον Δίκαιο στις εμπορικές Εταιρίες. Μεταβολές και Συμπληρώσεις», (2014) Παναγιώτης Κ. Παναγιώτου, Καθηγητής Νομικής, http://users.uoa.gr/~ahatzis/EAP_Notes5.pdf

Κεφάλαιο 3^ο:

3. ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

3.1 Έννοια - Εισαγωγικά Στοιχεία

Σύμφωνα με την ομότιμη καθηγήτρια Εμπορικού Δικαίου κα Αλεξανδρίδου, οι σύγχρονες ανάγκες της οικονομίας επιβάλλουν τη δημιουργία μεγάλων επιχειρήσεων με σημαντικά κεφάλαια στη διάθεσή τους και με μακρόχρονη προοπτική. Ο θεσμός της ανώνυμης εταιρίας φαίνεται ότι κατεξοχήν καλύπτει τις ανάγκες αυτές, λόγω των βασικών πλεονεκτημάτων που συγκεντρώνει. Αποτελεί αυτή, όπως λέγεται, το «στήριγμα» του συστήματος της ελεύθερης οικονομίας και την «υψηλότερη βαθμίδα» κεφαλαιουχικής εταιρίας.

Η αναγκαιότητα για εκσυγχρονισμό του δικαίου της Α.Ε. θέσπισε στις εκτεταμένες και ουσιώδεις τροποποιήσεις από το νόμο 3604/2007 στον κωδικοποιημένο νόμο 2190/1920 περί ανώνυμων εταιριών. Με τις συγκεκριμένες τροποποιήσεις, δηλώνεται πλέον ρητά ότι οι ανώνυμες εταιρίες είναι κεφαλαιουχικές εταιρίες, για τα χρέη της οποίας φέρνει ευθύνη μοναχά η ίδια με την περιουσία της (άρθρο 1 παρ. 1). Προέκυψαν περαιτέρω τροποποιήσεις με τους νόμους 3756/2009, 3763/2009 και 3873/2010 (λογιστικό δίκαιο της ΑΕ), τον νόμο 3853/2010 (Γενικό και Εμπορικό Μητρώο-Γ.Ε.ΜΗ.), τον νόμο 3884/2010 (εισηγμένες εταιρίες) και τον ν. 4072/2012.

Επομένως, η ανώνυμη εταιρία είναι μια εμπορική εταιρία με νομική προσωπικότητα. Διαθέτει λοιπόν, κεφαλαιουχικό χαρακτήρα. Αυτό που έχει σημασία είναι κυρίως η καταβολή της εισφοράς, ενώ τα μετοχικά πρόσωπα βρίσκονται σε μείζονος θέσης. Τυπικά, ο ορισμός της Α.Ε. δίδεται ως εξής:

*«Με τον όρο ανώνυμη εταιρία (Aktiengesellschaft, limited company by shares, societe anonyme) νοείται η εμπορική κεφαλαιουχική εταιρεία, που έχει νομική προσωπικότητα, στην οποία εταιρική ιδιότητα αφενός μεν δεν συνεπάγεται προσωπική ευθύνη του φορέα της για τις υποχρεώσεις της εταιρίας, αφετέρου δε μπορεί να ενσωματώνεται σε μετοχές ευχερώς μεταβιβαζόμενες και οι οποίες παριστάνουν τμήματα του εταιρικού κεφαλαίου.»*¹²

¹²Σινανιώτη-Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 153

Έτσι λοιπόν, εκείνα τα πρόσωπα, τα οποία καταθέτουν ένα χρηματικό ποσό αντιστοιχούμενο της αξίας μιας μετοχής/μετοχών στην εταιρία, διεκδικούν δικαιωματικά την εταιρική ιδιότητα, γίνονται δηλαδή μέτοχοι (actionnaire, shareholder, Aktionar)¹³. Προκειμένου όμως να συλληχθεί το υψηλό, απαιτούμενο κεφάλαιο, διαιρείται αυτό σε ίσα μερίδια, χαμηλής αξίας, με στόχο να παροτρύνουν εκείνον που ενδιαφέρεται, χωρίς όμως να απαιτείται η καταβολή ενός μεγάλου χρηματικού ποσού απόκτησης της μετοχής. Βέβαια, δεν πρέπει να παραβλέπεται η πιθανή περίπτωση κατά την οποία τα πρόσωπα αυτά να διαθέτουν άλλους διάφορους σκοπούς μέσα από την τους την ενέργεια, μέχρι και ανταγωνιστούν την ίδια την εταιρία.

Η εταιρική ιδιότητα δεν απεικονίζεται εγγράφως, αλλά σε ηλεκτρονική μορφή. Το ηλεκτρονικό αυτό έγγραφο προσδίδεται στον δικαιούχο του, στον μέτοχο. Τα (αποδεικτικά) αυτά αρχεία καλούνται «μετοχές», είναι επί το πλείστον ευκόλως μεταβιβαζόμενες και εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η κάθε μετοχή καταγράφεται εντός του Συστήματος Άυλων Τίτλων.¹⁴

Τύποι ανωνύμων εταιριών

Όπως αναφέρει στο βιβλίο της η καθηγήτρια κα Συνανιώτη, η εξέλιξη του θεσμού της ανώνυμης εταιρίας οδήγησε στην ύπαρξη πολλών και διαφορετικών τύπων που αντιπροσωπεύουν την Α.Ε. . Εκτός της προαναφερθείσας, τυπικής, λοιπόν μορφής, οι λοιπές μορφές της ανώνυμης εταιρίας είναι οι εξής:

➤ ***«Άτυπες μορφές ανωνύμων εταιριών»:***

Γίνεται αναφορά στις μικρές ή οικογενειακής φύσεως επιχειρήσεις, οι οποίες δημιουργούν μικρού μεγέθους Α.Ε. και οι μέτοχοι των οποίων έχουν αναπτύξει συγγενικές σχέσεις. Συμπληρωματικά, τα άρθρα 4α παρ.1 περ. γ και 1 παρ.1 τα οποία εισήχθησαν με τον νόμο 3604/2007, προβλέπουν ότι μια Α.Ε. πλέον μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή να καταστεί μονοπρόσωπη με τη συγκέντρωση όλων των μετοχών σε ένα πρόσωπο.¹⁵

¹³ Αλεξανδρίδου, Ελίζα Δ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2009, σελ.: 3

¹⁴ Αλεξανδρίδου, Ελίζα Δ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2009, σελ.: 3

¹⁵ Συνανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 166

- *«Κοινές ή ειδικές ανώνυμες εταιρίες»:*
Λειτουργούν ανάλογα με το αν ρυθμίζονται από το κωδικοποιημένο νόμο 2190/1920 ή αν έχουν καταστεί αντικείμενο ρύθμισης ειδικών νόμων.¹⁶

- *«Μονοπρόσωπες ή οιονεί μονοπρόσωπες ανώνυμες εταιρίες»:*
Αναφερόμαστε σε αυτές τις εταιρίες όπου έχουν ή κυριαρχούνται από έναν μόνο μέτοχο, ο οποίος διαθέτει κατά συντριπτική πλειοψηφία το μεγαλύτερο μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. Με αυτό τον τρόπο, επιτυγχάνεται η λειτουργία ατομικής επιχείρησης επιτυγχάνοντας όμως να διαθέτει περιορισμένη ευθύνη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, δεν υφίσταται ο κίνδυνος της κατάχρησης της νομικής προσωπικότητας της ανώνυμης εταιρίας.¹⁷

- Ακόμη, μπορεί να πραγματοποιηθεί και ο διαχωρισμός μεταξύ στις ανώνυμες εταιρίες, των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και σε αυτές στις οποίες οι μετοχές δεν έχουν εισαχθεί σ' αυτό. Η διάκρισή αυτή είναι ιδιαιτέρως σημαντική όσον αφορά το βαθμό κρατικής εποπτείας, στον οποίο περιλαμβάνονται οι εισηγμένες εταιρίες, τις ευθύνες τους απέναντι στο επενδυτικό κοινό και τις υποχρεώσεις διαφάνειας, τήρησης κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης (νόμος 3016/2002), δημοσιότητας και αδειοδότησης από τις αρχές. Επιπλέον, με την παρ. 2α που προστέθηκε στο άρθρο 1 με το άρθρο 2 παρ.2 του νόμου 3884/2010, καθορίστηκε πως οι διατάξεις του νόμου 2190/1920 περιλαμβάνουν τόσο τις εισηγμένες όσο και τις μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ανώνυμες εταιρίες, με την μόνη εξαίρεση, αν ειδικότερες ρυθμίσεις ορίζουν διαφορετικά.¹⁸

3.2 Νομικά Χαρακτηριστικά

Στον ελλαδικό χώρο, ο θεσμός της ανώνυμης εταιρίας έτυχε με την εισαγωγή του γαλλικού εμπορικού κώδικα του 1807 (άρθρα 29-37, 40, 45 Εμπορικός Νόμος). Αρχικά η ρύθμιση αυτή ήταν στοιχειώδης και ατελής, ενώ πληθώρες ήταν οι δυσκολίες και τα εμπόδια που δημιουργούνταν από τον όλο και συχνότερα χρησιμοποιούμενο αυτό εταιρικό τύπο.¹⁹

¹⁶ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 167

¹⁷ Αλεξανδρίδου, Ελίζα Δ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2009, σελ.: 18

¹⁸ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 167

¹⁹ Αλεξανδρίδου, Ελίζα Δ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2009, σελ.: 7

Στην σημερινή εποχή, ο θεσμός της ανώνυμης εταιρίας διέπεται ορίζεται βάσει του κωδικοποιημένου νόμου (εν συντομία κ.ν.) 2190/1920 περί ανώνυμων εταιριών, ο οποίος έχει υποστεί πλήθος μεταρρυθμίσεων.

Συνοπτικώς, τα βασικότερα χαρακτηριστικά των ανώνυμων εταιριών, ως νομικά πρόσωπα, είναι τα παρακάτω:²⁰

- Σωματειακή συγκρότηση.
- Κεφαλαιουχική οργάνωση.
- Πλήρης νομική προσωπικότητα.
- Εμπορική ιδιότητα.
- Μετοχικό κεφάλαιο.
- Ύπαρξη μετοχών.
- Η εξουσία διαχείρισης και εκπροσώπησης να μην αποτελεί μετοχικό δικαίωμα.
- Έλλειψη υποχρεώσεων.

Τα περισσότερα από αυτά έχουν αναλυθεί εκτενέστερα στην παραπάνω μελέτη, ενώ τα υπόλοιπα θα επεξηγηθούν στην συνέχεια.

3.3 *Ίδρυση και Σύσταση*

Για τη σύναψη της ανώνυμης εταιρίας απαιτείται σύναψη καταστατικού, κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου, η έγκριση του καταστατικού από την Διοίκηση, όπου αυτή αποτελείται από τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης της εταιρίας και η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας, οι οποίες ορίζονται βάσει νόμου. Πιο αναλυτικά:

3.3.1 Σύναψη καταστατικού

Βάσει του συνδυασμού των άρθρων των άρθρων 4α παρ.1 περ. γ', 8 παρ.1 και 2 παρ.2 περ. α' του κ. νόμου 2190/1920, έχει διατυπωθεί πως η ίδρυση της Α.Ε. υποχρεώνει αρχικώς, στην σύναψη σύμβασης ανάμεσα σε τουλάχιστον δύο νομικά ή φυσικά πρόσωπα, ή και από ένα

²⁰ «Έννοια και χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρίας (Α.Ε.)», Καραγιάννης κ' Συνεργάτες, Δικηγορικό γραφείο, Θεσσαλονίκη – Αθήνα, <http://www.karagiannislawfirm.gr/emporiko-dikaio/2408-anonimi-eteria-enia-charaktiristika>

μοναχά άτομο (νόμος 3604/2007), τα οποία αντιπροσωπεύουν τους ιδρυτές της ²¹. Το καταστατικό της μονοπρόσωπης Α.Ε. οφείλει να περιέχει κα μονομερή δήλωση βουλήσεων του ιδρυτή, στην οποία κατατείνει την ίδρυση της Α.Ε. Η συγκεκριμένη συμφωνία αποτελεί το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας.

Το καταστατικό της Α.Ε. πρέπει να έχει τη μορφή συμβολαιογραφικού εγγράφου, το οποίο, βάσει των άρθρων 4 παρ.1 ν.2190/1920, 7 παρ.1 ν. 3853/2010, πρέπει να υπογραφεί από όλους τους ιδρυτές της Α.Ε. , οι οποίοι έχουν την δυνατότητα να υπογράψουν και μέσω αντιπροσώπου (άρθρο 2 παρ.2 περ. α του κ. νόμου 2190/1920). ²²

Οι ιδρυτές της ανώνυμης εταιρίας χρήζει να έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. Δεν υπάρχει πρόβλημα όταν ένας ιδρυτής είναι ημεδαπός ή και αλλοδαπός. Δεν απαιτείται να διαθέτουν ικανότητα απόκτησης εμπορικής ιδιότητας. Το ανήλικο άτομο, αφότου έχει κλείσει το 14^ο έτος της ηλικίας του έχει τη δυνατότητα να συμμετάσχει στην ίδρυση της Α.Ε., αφού αναλάβει την εισφορά του και τα έξοδα, με χρήμα τα οποία προήλθαν από την προσωπική του εργασία ή του δόθηκαν έτσι ώστε να τα διαθέσει ελεύθερα.

Η οποιαδήποτε αλλαγή ή κωδικοποίηση του καταστατικού είναι εφικτή έπειτα από απόφαση την Γενικής Συνελεύσεως, η οποία εγκρίνεται από τον Διευθυντή Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης. Για τις αλλαγές αυτές, δεν χρειάζεται η τήρηση συμβολαιογραφικού εγγράφου (άρθρο 4 παρ.2 εδάφιο β' και γ').

Τα περιεχόμενα στοιχεία του καταστατικού της Α.Ε. είναι τα εξής²³:

- Εταιρική επωνυμία
- Σκοπός
- Έδρα
- Διάρκεια
- Ύψος και Τρόπος καταβολής του Μετοχικού Κεφαλαίου

²¹ Περάκης, Ευάγγελος, Το νέο δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας – Ο ΚΝ 2190/120 όπως ισχύει μετά το Ν 3604/2007, 2007, σελ.: 12

²² Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 156

²³ Τότσης, Ν. Χρήστος, Κώδικας Ανωνύμων Εταιριών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, 20^η Έκδοση, 2015, σελ.: 19

- Είδος, αριθμός, ονομαστική αξία και έκδοση των Μετοχών
- Λοιπά στοιχεία του καταστατικού της εταιρίας.

Εταιρική επωνυμία

Η επωνυμία τν Α.Ε. διαμορφώνεται, υποχρεωτικός, βάσει του είδους της επιχείρησης την οποία αντιπροσωπεύει. Είναι δυνατό επίσης, να εμπεριέχει το όνομα του ιδρυτή της ή κάποιου άλλου φυσικού προσώπου. Στην κάθε όμως εκδοχή, πρέπει να αναγράφονται στο τέλος του τίτλου οι λέξεις «Ανώνυμη εταιρία» ή εν συντομία, «Α.Ε.». Επιπλέον, στην εταιρική επωνυμία μπορεί να περιληφθεί το κυριότερο από τα αντικείμενα, στα οποία συναντάται ο σκοπός της. Ο σκοπός της Α.Ε. δεν συμπίπτει με την επωνυμία της. Σχετικά με τις διεθνείς συναλλαγές, η επωνυμία μπορεί να εκφράζεται και στην αντίστοιχη γλώσσα σε ακριβή μετάφραση ή αλλιώς, με λατινικά στοιχεία. Η επωνυμία μπορεί μεταβληθεί κατόπιν αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως της ανώνυμης εταιρίας.²⁴

Σκοπός

Αναφερόμαστε σε δύο διαφορετικές ερμηνείες. Με την πρώτη, γίνεται αναφορά στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της εταιρίας, εάν δηλαδή αυτή εφαρμόζει δραστηριότητα κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Με την δεύτερη ερμηνεία του σκοπού της Α.Ε. νοείται το αντικείμενο της εταιρικής επιχείρησης, δηλαδή η συγκεκριμένη δραστηριότητα που ασκεί. Η τελευταία αναφέρεται στον νόμο ως απαραίτητο στοιχείο του περιεχομένου του καταστατικού. Το αντικείμενο της εταιρίας δεν πρέπει να επιδέχεται καμία αποσαφήνιση και αοριστία, διότι ίσως προκύψουν σοβαρές συνέπειες. Ο σκοπός της εταιρίας γενικά, οφείλει να είναι σύμφωνος με τους νόμους και μην αντιβαίνει στα χρηστά ήθη.²⁵

Επίσης, είναι εφικτή η μεταβολή του αντικειμένου της εταιρίας, μόνο εάν προκύψει σοβαρός λόγος όχι μόνο για την ίδια την Α.Ε. αλλά και για τους μετόχους και του δανειστές της. Η μεταβολή αυτή προέρχεται από έπειτα αποφάσεως της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Μια τελευταία ρύθμιση ανακοίνωσε πως όλοι εκείνοι οι μέτοχοι οι οποίοι παρευρέθησαν στην διαδικασία αυτής της απόφασης δικαιούνται να απαιτήσουν με αγωγή την εξαγορά των μετοχών

²⁴ Σιανιώτη-Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 157

²⁵ Σιανιώτη-Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 157

τους (sell out) από την εταιρία, αφού η παραμονή τους σε αυτήν είναι πλέον ανούσια, από οικονομικής απόψεως, γι' αυτούς.

Έδρα

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του κ. νόμου 2190/1920, ως έδρα της ανώνυμης εταιρίας είναι ο δήμος ή η κοινότητα της ελληνικής επικρατείας όπου εφαρμόζεται η διοίκηση της εταιρείας.²⁶ Ουσιαστικά, η έδρα δεν είναι κατ' ανάγκη εκεί όπου βρίσκονται και οι εγκαταστάσεις της εταιρίας. Όπου όμως και να βρίσκεται η έδρα, πρέπει να είναι μοναδική για την κάθε εταιρία. Στην περίπτωση όμως που η εταιρία διαθέτει υποκαταστήματα, μπορεί και να έχει και ειδική επαγγελματική κατοικία (ΑΚ 51 εδάφιο γ'). Η έδρα της Α.Ε. μπορεί να μετατοπιστεί έπειτα πλειοψηφικής, και δίχως απόντες, απόφασης της γενικής συνελεύσεως των μετόχων. Στην περίπτωση όμως μεταφοράς της εταιρίας στην αλλοδαπή, απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (άρθρα 29 παρ.3 και 31 παρ.2 του κ. νόμου 2190/1920)²⁷. Και σε αυτήν την περίπτωση, οι μέτοχοι που παρεβρέθησαν στην διαδικασία της απόφασης μεταφοράς της έδρας στο εξωτερικό, τους παρέχεται το δικαίωμα να ζητήσουν με αγωγή την εξαγορά των μετόχων τους (sell out).²⁸

Διάρκεια της ΑΕ

Μια ανώνυμη εταιρία είναι πάντοτε ορισμένης χρονικής διάρκειας, όπως διέπει το άρθρο 47α παρ. α περ. α'. Το άρθρο αυτό επίσης όρισε ότι η ανώνυμη εταιρία λύεται έπειτα της παρέλευσης του χρόνου διάρκειας της, που έχει συμπληρώσει στο καταστατικό²⁹.

Παρομοίως, επί της γενικής συνελεύσεως, είναι δυνατό, με απαρτία και πλειοψηφία, να αποφασισθεί η επέκταση της διάρκειας της Α.Ε. ή ακόμη και η διάλυσή της πριν την διέλευση του προκαθορισμένου χρόνου (πρόωρη λύση) (άρθρα 29 παρ.3 και 31 παρ.2). Εξαιτίας τούτου, έχει υποστηριχθεί πως η Α.Ε. μπορεί να έχει και αόριστη διάρκεια και επομένως, η καταγραφή του χρόνου διάρκειας στο καταστατικό να μην είναι απαραίτητη.

²⁶ Σινανιώτη-Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 157-158

²⁷ Σινανιώτη-Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 157-158

²⁸ Σινανιώτη-Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 157-158

²⁹ Σινανιώτη-Μαρούδη Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 158

Ύψος και Τρόπος καταβολής του Μετοχικού Κεφαλαίου

Βάσει νόμου, το μετοχικό κεφάλαιο πρέπει να ορίζεται οπωσδήποτε σε χρηματική μορφή, να προσδιορίζεται το ύψος του και να αναφέρεται ο τρόπος με τον οποίο πραγματοποιήθηκε η καταβολή αυτού. Για να αποφευχθούν οι επικείμενες παρερμηνείες, αντί για «καταβολή», αξιοποιείται συνηθέστερα η λέξη «κάλυψη» του κεφαλαίου για να προσδιοριστεί αν πρόκειται να γίνει η κάλυψη αυτή απευθείας από τους ιδρυτές ή κάλυψη με δημόσια προσφορά κινητών αξιών.³⁰

Είδος, αριθμός, ονομαστική αξία και έκδοση των Μετοχών

Οφείλεται να καταγράφεται στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας το είδος των μετοχών της, δηλαδή, ονομαστικές, ανώνυμες, προνομιούχες κλπ. Ακόμη, πρέπει να προσδιορίζεται ο αριθμός του συνόλου των μετοχών που θα εκδοθούν, δηλαδή σε πόσα τμήματα θα είναι κατανεμημένο το μετοχικό κεφάλαιο και ποια θα είναι η ονομαστική αξία της κάθε μετοχής.

Λοιπά στοιχεία του καταστατικού της εταιρίας

Εντός του καταστατικού πρέπει να περιλαμβάνονται διατάξεις περί: μετατροπής των ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες και αντίστροφα, σύγκλησης, συγκρότησης, λειτουργίας, αρμοδιοτήτων των μελών του διοικητικού συμβουλίου και της γενικής συνελεύσεως των μετόχων, των δικαιωμάτων των μετόχων, οι ελεγκτές, τον ισολογισμό, τα κέρδη, τη λύση της εταιρίας και την εκκαθάριση της. Τα εν λόγω στοιχεία θεωρούνται ως υποχρεωτικά στοιχεία του καταστατικού.³¹

Με τον ν. 3604/2007 συμπληρώνεται το άρθρο 2. Ειδικότερα, όπως παραθέτει η κα Σινανιώτη στο βιβλίο της, με την παρ. 1α ρυθμίζεται πλέον ρητά ότι δεν χρειάζεται η επανάληψη των διατάξεων του νόμου στο καταστατικό, προκειμένου το καταστατικό της Α.Ε. να διαθέτει απλούστερη μορφή από αυτήν που συναντάται τις περισσότερες φορές, χωρίς επομένως την περιττή επανάληψη των διατάξεων του νόμου. Αυτόν τον πλεονασμό απαιτούσε μέχρι τώρα η Διοίκηση ώστε να εγκρίνει το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας. Η εταιρία όμως έχει τη ικανότητα, στην περίπτωση που προτιμά τη ρύθμιση των παραπάνω ζητημάτων κατά τρόπο που

³⁰ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 158

³¹ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 158

συνιστά επιτρεπτή παρέκκλιση από τις διατάξεις του νόμου, να προβεί σε ρητή ρύθμιση στο καταστατικό της.

Επίσης, το καταστατικό πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητως διατάξεις για τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων, το οποία υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρίας ή, στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων υπογράφηκε αυτό (άρθρο 2 παρ.2 περ. α'), καθώς το (στο περίπου) συνολικό ποσό, όλων των εξόδων που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρίας και την επιβαρύνουν (άρθρο 2 παρ.2 περ. β').

Έπειτα της συνάψεως του καταστατικού της Α.Ε. ανάμεσα στους ιδρυτές της, σειρά έχει η ανάληψη των μετοχών από τους ίδιους τους ιδρυτές της, ή από το κοινό με δημόσια εγγραφή (άρθρο 8 παρ. 1).³²

3.3.2 Κάλυψη μετοχικού κεφαλαίου

Ερχόμαστε λοιπόν στο σημείο στο οποίο θα αναλύσουμε την δεύτερη σημαντικότερη προϋπόθεση για την εγκυρότητα της σύστασης της Α.Ε.

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου, όπως την ορίζει η κα Αλεξανδρίδου, είναι η ανάληψη των μετοχών, η ανάληψη δηλαδή της υποχρέωσης καταβολής εισφοράς ίσης με την ονομαστική αξία μια ή περισσοτέρων μετοχών της ιδρυόμενης εταιρίας. Η κάλυψη αυτή επιτυγχάνει με δύο τρόπους. Ο ένας απ' αυτούς είναι να αναληφθεί το μετοχικό κεφάλαιο απευθείας από τους ιδρυτές της ανώνυμης και τότε γίνεται λόγος για ενιαία ή άμεση ίδρυση της εταιρίας. Ο άλλος τρόπος είναι η εταιρία να απευθυνθεί στο κοινό για την ολική ή μερική κάλυψη του κεφαλαίου και τότε γίνεται λόγος για διαδοχική ίδρυση, ενώ η κάλυψη πραγματοποιείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για της δημόσιες προσφορές κινητών αξιών.

Επιπλέον, η κάλυψη αυτή πρέπει να είναι ολοτελής, να πραγματοποιηθεί δηλαδή η ανάληψη όλων των μετοχών της εταιρίας για ολόκληρη την ονομαστική τους αξία. Όσον αφορά τις μονοπρόσωπες ανώνυμες εταιρίες, ο νόμος αναγνωρίζει την σύστασή τους και ορίζει πως είναι εφικτό η ανάληψη του μετοχικού κεφαλαίου από έναν και μόνον ιδρυτή.³³

³² Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 159

³³ Τότσης, Ν. Χρήστος, Κώδικας Ανώνυμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, 20^η Έκδοση, 2015, σελ.: 24

3.3.3 Έγκριση του καταστατικού και Άδεια σύστασης

Με το άρθρο 11 του νόμου 3853/2010, η Διοίκηση, ανεξάρτητα από το μέγεθος του μετοχικού κεφαλαίου, δεν ελέγχει την ουσιαστική νομιμότητα της εταιρίας και δεν εκδίδει τη σχετική άδεια σύστασης. Εξαιρέση αποτελεί η περίπτωση των εταιριών του άρθρου 7β παρ. 8 του νόμου 2190/1920 καθώς και οι μεταβολές, συγχωνεύσεις και διασπάσεις της ανώνυμης εταιρίας (άρθρο 11 του νόμου 3853/2010 σε συνδυασμό με τα άρθρα 4 παρ. 2α, 2β και με 7β παρ.8 του νόμου 2190/1920).³⁴

Όταν αναφερόμαστε στην σύσταση των Α.Ε., απαιτείται έλεγχος νομιμότητας της Διοίκησης. σύμφωνα με το εδάφιο γ' της παραγράφου 2α του άρθρου 4 του κ.ν. 2190/1920. Το καταστατικό μαζί με τα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης αποστέλλονται αυτομάτως ηλεκτρονικά ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ή, εφόσον δεν είναι τεχνικά εφικτό, με επιστολικό ταχυδρομείο στο αρμόδιο Τμήμα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Η αρμόδια Υπηρεσία ελέγχει τη νομιμότητα της σύστασης και εκδίδει τις απαιτούμενες εγκριτικές διοικητικές πράξεις, τις οποίες κοινοποιεί αυθημερόν ηλεκτρονικά ή τις αποστέλλει με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στην αρμόδια Υπηρεσία καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. (άρθρο 10 παρ.3 ΚΥΑ Κ1-802/23-3-2011), έτσι ώστε να καταχωρηθούν τα στοιχεία της εταιρίας καθώς και το καταστατικό της στη βάση δεδομένων του Γ.Ε.ΜΗ. Τότε, το Γ.Ε.ΜΗ. χορηγεί τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. καθώς και Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης (άρθρο 10 παρ.1 ΚΥΑ). Αν εξακριβωθεί οποιαδήποτε παραβίαση της νομιμότητας, η διοίκηση υποχρεούται να αποτρέψει την έγκριση του καταστατικού και τη χορήγηση άδειας σύστασης. Πριν την αποτροπή αυτή όμως, έχει τη δυνατότητα να συγκαλέσει τους ιδρυτές να διορθώσουν το καταστατικό. Αν αυτό δεν διορθωθεί, η διοίκηση απορρίπτει την αίτηση. Κατά της απορριπτικής απόφασης χωρεί προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας.³⁵

3.4 Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου

Πολύ συχνά συναντάται η ανάγκη της ανώνυμης εταιρίας για εισροές, για νέα δηλαδή περιουσιακά στοιχεία στην διάθεσή της με αφορμή ποικίλους λόγους, όπως, για παράδειγμα, αυτός της επέκτασης των λειτουργιών της. Επί το πλείστον, τον βασικότερο τρόπο χρηματοδότησης που

³⁴ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 159

³⁵ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 159

επιλέγει η εταιρία είναι η αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Όμως, το μετοχικό κεφάλαιο είναι ένα σταθερό ποσό, το οποίο καταγράφεται στο καταστατικό της Α.Ε., αταλάντευτο καθ' όλη τη διάρκεια της εταιρίας. Παρά την κατάσταση αυτή, είναι εφικτή η μεταβολή του περιεχομένου του καταστατικού της εταιρίας στο κεφάλαιο του μετοχικού κεφαλαίου, όπου να προβλέπει την αύξηση (ή την μείωση) του κεφαλαίου.³⁶

Μια αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να συμφέρει όχι μοναχά την εταιρία, αλλά και τα δικαιώματα των μετόχων της εταιρίας, τα οποία δεν πρέπει να υποβιβάζονται εξαιτίας αυτής της αύξησης, λόγω της μεταβολής του ποσοστού συμμετοχής του εκάστου μετόχου στο νέο κεφάλαιο της εταιρίας. Επομένως, ως αποτέλεσμα αυτού, προέκυψε η παρεμβολή του νόμου, ώστε να προστατευθούν οι μέτοχοι της Α.Ε., δίδοντάς τους το δικαίωμα προτίμησης των παλαιών μετόχων στις νέες μετοχές.³⁷

Μια πιθανή αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θα χαρακτηρίζεται τακτική ή επιτακτική, πραγματική ή ονομαστική. Με την τακτική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, αναφερόμαστε στην απόφαση που λαμβάνεται από την γενική συνέλευση των μετόχων και στην αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού. Με την επιτακτική, λαμβάνεται η απόφαση από την γενική συνέλευση των μετόχων ή του διοικητικού συμβουλίου, χωρίς να απαιτείται κάποια μεταβολή στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας³⁸. Όταν αναφερόμαστε στην πραγματική αύξηση, εννοούμε την είσοδο νέων περιουσιακών στοιχείων στην εταιρία. Όταν αναφερόμαστε στην ονομαστική αύξηση, εννοούμε την αυτοχρηματοδότηση, δηλαδή η εταιρία να δεσμεύει μέρος της περιουσίας της για την κάλυψη του ποσού, κατά το οποίο αυξάνεται ονομαστικά το κεφάλαιό της.

3.4.1 Τρόποι αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου³⁹

1. «Αύξηση με απόφαση της εξαιρετικής γενικής συνέλευσης»

Η συγκεκριμένη αύξηση προέρχεται μέσω της απόφασης της εξαιρετικής γενικής συνέλευσης, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (άρθρα 29 παρ. 3 και 31 παρ. 3 του νόμου 2190/1920). Ο νόμος επιβάλλει, περί αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, την

³⁶ Αλεξανδρίδου, Ελίζα Δ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2009, σελ.: 53

³⁷ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 341

³⁸ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 341

³⁹ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 342-343

τροποποίηση του καταστατικού της Α.Ε. (άρθρο 4 παρ. 2 εδάφιο α'). Η απόφαση αυτή, περί τροποποίησης, πρέπει αρχικά να εγκριθεί από τον Υπουργό Ανάπτυξης, να εγγραφεί στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιριών και να κοινοποιηθεί στο Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (άρθρο 7β παρ.1). Σε αυτό το δημοσίευμα πρέπει να είναι καταγεγραμμένο το ποσό της αύξησης του κεφαλαίου, ο τρόπος κάλυψής του, ο αριθμός και το είδος των μετοχών που θα εκδοθούν, η ονομαστική αξία και η τιμή διάθεσης αυτών, συνολικός αριθμός μετοχών της εταιρίας και η προθεσμία κάλυψής τους.

2. *«Αύξηση με απόφαση της συνήθους γενικής συνέλευσης»*

Στην περίπτωση αυτή, δεν χρειάζεται κατ' ανάγκη τροποποίηση του καταστατικού της ανώνυμης και η απόφαση δύναται να ληφθεί χωρίς ιδιαίτερα αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Αν υπάρχει η σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό, είναι επιτρεπτό, κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση της Α.Ε., η γενική συνέλευση να διεξάγει απόφαση σχετικά με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, μερικά ή ολικά, με την έκδοση νέων μετόχων, συνολικά μέχρι το πενταπλάσιο του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου (άρθρα 29 παρ. 1 κ' 2 και 31 παρ. 1). Στην περίπτωση όπου τα αποθεματικά της εταιρίας είναι περισσότερα από το 25% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, την απόφαση αυτής της αύξησης αναλαμβάνει η εξαιρετική γενική συνέλευση, άρα επέρχεται τροποποίηση στο καταστατικό.

3. *«Αύξηση με απόφαση ειδικών συνελεύσεων»*

Βρισκόμαστε στην περίπτωση όπου η αύξηση του κεφαλαίου αναφέρεται σε προνομιούχες μετοχές. Η απόφαση περί της αύξησης πρέπει να πάρει έγκριση με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, και από την γενική συνέλευση των μετόχων των προνομιούχων, με μόνη εξαίρεση εάν η αύξηση αυτή δεν επιβάλλει καινούργιες εισφορές από αυτούς αλλά και, οι νέες αυτές μετοχές να παρέχουν ίδια δικαιώματα με τις παλιές.

4. *«Αύξηση με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου»*

Στο άρθρο 13 παρ. 1 του κ.ν. 2190/1920 προβλέπεται ότι μπορεί και το διοικητικό συμβούλιο να λάβει την απόφαση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου. Πιο αναλυτικά, ορίζεται ότι κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση της Α.Ε. το Δ.Σ. δικαιούται να αποφασίζει για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, μερικά ή ολικά, με την έκδοση νέων μετοχών, για ποσό όμως το οποίο να μην ξεπερνά το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας. Η διαδικασία απόφασης σε αυτή την περίπτωση είναι έγκυρη μοναχά εάν υπάρχει πλειοψηφία στα 2/3 τουλάχιστον των μελών του Δ.Σ. (άρθρο 13 παρ. 1 περ. α'). Επίσης, βάσει νόμου, άλλη μια περίπτωση κατά την

οποία έχει δικαίωμα το διοικητικό συμβούλιο να κρίνει και να εγκρίνει αυτήν την αύξηση είναι να του εξουσιοδοτηθεί η αντίστοιχη άδεια από τη γενική συνέλευση των μετόχων της Α.Ε. Τότε, απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, ακόμη και η δημοσιότητα των διατυπώσεων βάσει του άρθρου 7β.

3.4.2 Πραγματική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου⁴⁰

1. «Αύξηση με νέες εισφορές»

Πραγματοποιείται είτε με την έκδοση νέων μετοχών είτε με αύξηση της ονομαστικής αξίας των ήδη υπαρχόντων μετοχών, αφού βέβαια υπάρχει και η συμφωνία από την μεριά των μετόχων. Η κάλυψη του κεφαλαίου γίνεται ή από τους παλιούς μετόχους ή με δημόσια προσφορά από το επενδυτικό κοινό (άρθρο 8^α του νόμου 3401/2005), επομένως αποκλείεται το δικαίωμα της προτίμησης. Οι συγκεκριμένες εισφορές θα είναι είτε χρηματικές (δηλαδή καταβολή της χρηματικής αξίας των μετοχών) είτε σε είδος (δηλαδή μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων στην Α.Ε.). Όταν πρόκειται για εισφορά σε είδος, είναι αρχικώς απαραίτητη η αποτίμησή της από την προβλεπόμενη ειδική επιτροπή (άρθρο 9 παρ. 5). Η τιμή έκδοσης των νέων μετοχών που επιτρέπεται να σημειωθεί είναι είτε στο άρτιο, είτε υπέρ το άρτιο, ποτέ όμως υπό. Οι αντίστοιχες χρηματικές εισφορές πρέπει να καταβάλλονται σε ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό της Α.Ε. (άρθρο 11 παρ. 6), εντός του προσυμφωνημένου χρονικού πλαισίου, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να είναι μικρότερο των δεκαπέντε ημερών και μεγαλύτερο των τεσσάρων μηνών. Το διοικητικό συμβούλιο πρέπει μέχρι ενός μηνός από την λήξη της ανωτέρω προθεσμίας να έχει πιστοποιήσει την κατάθεση, και είκοσι μέρες μετά την λήξη και αυτής της προθεσμίας, ώστε να υποβάλλει στην εποπτεύουσα αρχή αντίγραφο του σχετικού πρακτικού συνεδρίας του Δ.Σ.

2. «Αύξηση με κεφαλαιοποίηση κερδών»

Στη περίπτωση αυτή, οι μέτοχοι δεν καταβάλλουν νέες ή συμπληρωματικές εισφορές ώστε να αποκτήσουν νέες μετοχές, αλλά, η αύξηση πραγματοποιείται με τα «ίδια κεφάλαια» της ανώνυμης. Οι μέτοχοι δεν προβαίνουν σε συμπληρωματικές εισφορές, αφού η παρακράτηση από τα κέρδη τους αντισταθμίζεται από την εκ μέρους τους ανάληψη νέων μετοχών. Βάσει αυτού, δεν διανέμεται

⁴⁰ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 348-352

το μέρισμα στους μετόχους όπως τυπικά θα έπρεπε, ενώ αντίθετα, λαμβάνουν νέες μετοχές σύμφωνα με το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της Α.Ε.⁴¹

3. «Αύξηση με νέες εισφορές»

Η συγκεκριμένη αύξηση επιτυγχάνεται με την μετατροπή του παθητικού της Α.Ε. σε κεφάλαιο. Το «παθητικό» της ανώνυμης εταιρίας αντιπροσωπεύει κυρίως τα χρέη αυτής, τους ιδρυτικούς τίτλους και το ομολογιακό δάνειο. Αναλυτικότερα, η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με συμψηφισμό, ανταλλαγή των ιδρυτικών τίτλων με νέες μετοχές και με μετατροπή των μετατρέψιμων ομολογιών σε μετοχές.

3.4.3 Ονομαστική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου

Σε αυτή την περίπτωση, το μετοχικό κεφάλαιο αυξάνεται έπειτα απόφασεως της γενικής συνέλευσης των μετόχων, μόνο ως λογιστικό μέγεθος. Αποτέλεσμα αυτού, να εμφανίζεται μια δυσαναλογία ανάμεσα στο μετοχικό κεφάλαιο και την εταιρική περιουσία, η οποία υπερτερεί από το κεφάλαιο. Συνέπεια αυτής της δυσαναλογίας λοιπόν, είναι ότι τα χρήματα που δίδει ο μέτοχος για να αποκτήσει την μετοχή είναι περισσότερα από αυτά που λαμβάνει, γιατί τα κέρδη υπολογίζονται πάνω στην μικρότερη ονομαστική αξία της μετοχής. Για να κατασταλεί αυτή η κατάσταση, αυξάνεται ονομαστικά το μετοχικό κεφάλαιο. Επομένως, μέσω της ονομαστικής αύξησης, αποβλέπεται η εξάλειψη αυτής της δυσαναλογίας και ταυτόχρονα, η επιδίωξη αντιστοιχίας και συνταύτισης του μετοχικού κεφαλαίου με την περιουσία της εταιρίας⁴².

3.5 Φορολογία

Το υποκείμενο φόρου των κεφαλαιουχικών εταιριών είναι το νομικό πρόσωπο και όχι το φυσικό, όπως στις προσωπικές. Βάσει έρευνας προέκυψε ότι:

- Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος έχει αυξηθεί από 26% σε 29% στις κεφαλαιουχικές εταιρείες (Α.Ε, Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε.) (άρθρο 58 παρ. 4 και παρ. 1 του νόμου 4172/2013)⁴³

⁴¹ Ρόκας, Κ. Ιωάννης, Εταιρίες – Εισαγωγή στο Δίκαιο των εταιριών του Εμπορικού Δικαίου, 4^η Έκδοση, 2011, σελ.: 81

⁴² Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 354

⁴³ «Τι αλλάζει στη φορολογία των επιχειρήσεων», (18/07/2015) Κορομηλάς Α. Γιώργος, Πρόεδρος Ινστιτούτου Οικονομικών και Φορολογικών Μελετών, Δημοσίευμα στην εφημερίδα 'Η

- Ο συντελεστής προκαταβολής φόρου εισοδήματος των νομικών προσώπων των κεφαλαιουχικών εταιριών, αυξήθηκε στο 100% από 80% που ήταν παλαιότερα (άρθρο 1 παρ. 5 περ. α' του νόμου 4334/2015)⁴⁴, και ότι
- Ο συντελεστής παρακράτησης φόρου είναι στο 10% .⁴⁵

3.6 Λύση και Εκκαθάριση

3.6.1 Λύση της Α.Ε.

Εξαιτίας της κεφαλαιουχικής της οργάνωσης, η ανώνυμη εταιρία δεν λύεται για προσωπικούς λόγους των μετόχων (π.χ. θάνατος, αποχώρηση). Οι λόγοι όπου μια Α.Ε. κηρύσσει την λύση της παρουσιάζονται παρακάτω⁴⁶:

- «Πάροδος του χρόνου της διάρκειας της εταιρίας»

Η συγκεκριμένη περίπτωση προκύπτει δικαίως, αφού έχει συμφωνηθεί στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας. Δεν χρειάζεται η δημοσίευση. Υπάρχει δυνατότητα παράτασης της διάρκειας της Α.Ε. μέσω απόφασης της εξαιρετικής καταστατικής γενικής συνέλευσης (άρθρα 34 παρ. 1 περ. στ' και 29 παρ. 3), και επέρχεται τροποποίηση του καταστατικού.

- «Απόφαση της γενικής συνέλευσης»

Ένας λόγος πρόωρης λύσης της Α.Ε. είναι να το αποφασίσει η γενική συνέλευση (άρθρα 29 παρ. 3 και 31 παρ. 2). Η απόφαση της γενικής συνέλευσης να λύσει την εταιρία πριν την πάροδο του προκαθορισμένου χρόνου, μεταβάλλει το περιεχόμενο του καταστατικού, σχετικά με την διάρκεια της εταιρίας και παράλληλα, διορίζει εκείνον που θα αναλάβει την εκκαθάριση της Α.Ε., τον εκκαθαριστή. Για την λύση της Α.Ε. η γενική συνέλευση είναι αποκλειστικά υπεύθυνη. Έπειτα λήψης της απόφασης για λύση της ανώνυμης, απαιτείται η έγκριση από την Διοίκηση, η

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ', Ανάκληση στο

Διαδίκτυο:<http://www.kathimerini.gr/824115/article/oikonomia/epixeirhseis/ti-allazei-sth-forologia-twn-epixeirhsewn>

⁴⁴ «Τι αλλάζει στη φορολογία των επιχειρήσεων», (18/07/2015) Κορομηλάς Α. Γιώργος, Πρόεδρος Ινστιτούτου Οικονομικών και Φορολογικών Μελετών, Δημοσίευμα στην εφημερίδα 'Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ', Ανάκληση στο

Διαδίκτυο:<http://www.kathimerini.gr/824115/article/oikonomia/epixeirhseis/ti-allazei-sth-forologia-twn-epixeirhsewn>

⁴⁵ «Τι αλλάζει στη φορολογία των επιχειρήσεων», (18/07/2015) Κορομηλάς Α. Γιώργος, Πρόεδρος Ινστιτούτου Οικονομικών και Φορολογικών Μελετών, Δημοσίευμα στην εφημερίδα 'Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ', Ανάκληση στο

Διαδίκτυο:<http://www.kathimerini.gr/824115/article/oikonomia/epixeirhseis/ti-allazei-sth-forologia-twn-epixeirhsewn>

⁴⁶ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 391-393

καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ. και η κοινοποίηση στο διαδίκτυο, στο Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε. – Γ.Ε.ΜΗ. (άρθρα 7^α παρ.1 περ.θ, 7β παρ.1ε του νόμου 3419/2005).

➤ «Πτώχευση της εταιρίας»

Εάν κηρυχτεί μια Α.Ε. σε πτώχευση, ακολουθεί η λύση της κατά την ημέρα έκδοσης της σχετικής δικαστικής απόφασης. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται, καταχωρείται δηλωτικά στο Γ.Ε.ΜΗ. , ενώ η δημοσίευσή της στο Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε. – Γ.Ε.ΜΗ. ορίζει το αντιτάξιμο της λύσης απέναντι στους τρίτους (άρθρο 7β παρ.3). Επακολουθεί η πτωχευτική διαδικασία και αντί για εκκαθαριστή, το τακτοποιεί ο σύνδικος της πτωχεύσεως.

➤ «Λύση της εταιρίας με δικαστική απόφαση»

Τη δικαστική λύση μπορεί να την απαιτήσει ο καθένας με έννομο συμφέρον (π.χ. μέλη Δ.Σ., δανειστές). Η δικαστική λύση δικάζεται από το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της ανώνυμης εταιρίας.

3.6.2 Εκκαθάριση της Α.Ε.

Η εκκαθάριση είναι ένα στάδιο μετά την λύση της εταιρίας. Κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης, το νομικό πρόσωπο συνεχίζει να υπάρχει , ενώ αυτό που στην ουσία μεταβάλλεται είναι ο σκοπός της Α.Ε. , ο οποίος πλέον αποσκοπεί στην εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας. Σε αυτήν την διαδικασία η εταιρία αποτελεί φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, επομένως, είναι πολύ πιθανό να είναι διάδικος και να παρίσταται στο χώρο του δικαστηρίου⁴⁷.

Οι αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσεως δεν μεταβάλλονται κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (άρθρο 49 παρ.3). Ομοίως και τα δικαιώματα των μετόχων, με την μόνη διαφορά ότι πλέον οι μέτοχοι δεν έχουν δικαίωμα στα κέρδη, αλλά δικαίωμα επί του προϊόντος εκκαθάρισης. Επίσης, οι μέτοχοι πρέπει να καταβάλουν στην εταιρία το κεφάλαιο που ανέλαβαν⁴⁸.

Η Α.Ε. αντιπροσωπεύεται και διαχειρίζεται τώρα από τον/τους εκκαθαριστές. Με τον διορισμό τους νοείται αυτομάτως η διακοπή τη εξουσίας του Δ.Σ. (άρθρο 49 παρ.7). ένας

⁴⁷ Ρόκας, Κ. Ιωάννης, Εταιρίες – Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιριών του Εμπορικού Δικαίου, 4^η Έκδοση, 2011, σελ.: 161

⁴⁸ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 395

εκκαθαριστής διορίζεται από το καταστατικό, από τη γενική συνέλευση ή ακόμη και το δικαστήριο. Η γενική συνέλευση, όπως και το δικαστήριο, έχει την ικανότητα να αλλάζει στην πορεία το καταστατικό, και άρα, να αλλάξει και τον εκκαθαριστή. Η αλλαγή αυτή πρέπει α δημοσιευτεί. Στην περίπτωση της λύσης της εταιρίας λόγω της παρόδου της διάρκειάς της, μέχρι να συγκληθεί η γενική συνέλευση ώστε να διορίσει εκκαθαριστές, το διοικητικό συμβούλιο εκτελεί τα καθήκοντα των εκκαθαριστών, εκτός αν το καταστατικό κάνει άλλες προβλέψεις⁴⁹. Βάσει του άρθρου 49 παρ.1, οι εκκαθαριστές, με το που αναλάβουν δράση, ξεκινούν με απογραφή της εταιρικής περιουσίας και στη συνέχεια, συντάκουν τον αρχικό ισολογισμό εκκαθάρισεως, ο οποίος κοινοποιείται στον τύπο και στο Τ.Α.Ε. και Ε.Π.Ε. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και υποβάλλεται στον Υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Όταν λήξει η εκκαθάριση, συντάσσεται νέα απογραφή και ο τελικός ισολογισμός (άρθρο 49 παρ. 2 και 5). Τα αποτελέσματα αυτών πρέπει να πάρουν την έγκριση από την γενική συνέλευση των μετόχων και να δημοσιευτούν⁵⁰.

Όσον αφορά τη διαδικασία της ρευστοποίησης της εταιρικής περιουσίας, το άρθρο 14 παρ.1 του νόμου 2339/1995 προβλέπει ότι έπειτα από τέσσερις μήνες από την λύση της Α.Ε., οι εκκαθαριστές έχουν την δυνατότητα να εκποιήσουν τα ακίνητα της περιουσίας, την εταιρική επιχείρηση στο σύνολό της, κλάδους αυτής ή μεμονωμένα πάγια στοιχεία της. Στο ίδιο χρονικό περιθώριο, προβλέπεται και ότι οι μέτοχοι ή οι δανειστές της εταιρίας έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της Α.Ε. να θέσει την κατώτερη τιμή πώλησης των ακινήτων, κλάδων ή τμημάτων ή του συνόλου της Α.Ε. Καθώς επέλθει και αυτή η διαδικασία, οι εκκαθαριστές προχωρούν στην απόδοση των εισφορών στους μετόχους και στη διανομή του υπόλοιπου προϊόντος της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας στους μετόχους, ανάλογα με την συμμετοχή τους στο καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο⁵¹.

⁴⁹ Ρόκας, Κ. Ιωάννης, Εταιρίες – Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιριών του Εμπορικού Δικαίου, 4^η Έκδοση, 2011, σελ.: 161

⁵⁰ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 396-397

⁵¹ Τότσης, Ν. Χρήστος, Κώδικας Ανώνυμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης ευθύνης, 2011, 20^η Έκδοση, 2012, σελ.: 165

Κεφάλαιο 4^ο:

4 ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

4.1 Έννοια - Εισαγωγικά Στοιχεία

«Εταιρία περιορισμένης ευθύνης (*Gesellschaft mit beschränkter Haftung, limited liability company, close corporation, société à responsabilité limitée*) είναι η εμπορική εταιρία με νομική προσωπικότητα και κεφαλαιουχικό κατά βάση χαρακτήρα, της οποίας το ελάχιστο κεφάλαιο καθορίζεται από το νόμο και διαιρείται σε ίσα τμήματα, με δυνάμει όμως να ενσωματωθούν σε μετοχές. Για τις εταιρικές υποχρεώσεις δεν ευθύνονται οι εταίροι, αλλά ευθύνεται μόνον η εταιρία με την περιουσία της.»⁵²

Με τον όρο «περιορισμένη» αντιπροσωπεύεται ο περιορισμένος επιχειρηματικός κίνδυνος που φέρει ο κάθε εταίρος, στον κίνδυνο δηλαδή που αναλαμβάνει, σε περίπτωση ζημίας της Ε.Π.Ε. να χάσει η εισφορά του.

Η Ε.Π.Ε. αποκτά νομική προσωπικότητα μόλις συντελέσει όλες τις διατυπώσεις δημοσιότητας για την σύστασή της (άρθρο 9 παρ.1 του νόμου 3190/1955). Όταν η Ε.Π.Ε. αποκτήσει τη νομική προσωπικότητα, μετατρέπεται αυτομάτως σε υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ενώ, ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο, διαχωρίζεται από τους εταίρους της.

Είναι μια εταιρία εμπορική εκ του νόμου, πράγμα που σημαίνει ότι οι δραστηριότητές της είναι πάντοτε εμπορικές, ανεξαρτήτως από την εμπορικότητα του σκοπού της. Παρά τον κεφαλαιουχικό της χαρακτήρα, συνδυάζει μαζί με κεφαλαιουχικά και προσωπικά στοιχεία, πράγμα που την κατατάσσει τυπικά στην κατηγορία των μικτών εταιριών. Σύμφωνα με την κα Συνανιώτη, τα κυριότερα προσωπικά χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε. αποτελούν: ο υπολογισμός του πλήθους των εταίρων κατά τη λήψη των αποφάσεων από τη συνέλευση των εταίρων, η δυνατότητα αποκλεισμού και το δικαίωμα εξόδου του εταίρου, η δυνατότητα να εισαχθούν με διατάξεις του καταστατικού ρυθμίσεις προσωπικού χαρακτήρα ως λόγοι λύσεως της Ε.Π.Ε., η δυνατότητα απαγόρευσης μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων, το δικαίωμα διαχείρισης και

⁵² Αλεξανδρίδου, Ελίζα Δ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2009, σελ.: 335

εκπροσώπησης, που ανήκει βάσει νόμου, στους ίδιους του εταίρους. Τα κυριότερα κεφαλαιουχικά χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε. αποτελούν: η έλλειψη ευθύνης των εταίρων για τις εταιρικές υποχρεώσεις, η ύπαρξη ελαχίστου εταιρικού κεφαλαίου (αυτό καθορίζεται από το νόμο), η δυνατότητα μεταβίβασης των μεριδίων με πράξη εν ζωή ή αιτία θανάτου, ο υπολογισμός της περιουσιακής συμμετοχής των εταίρων κατά τη λήψη των αποφάσεων από τη συνέλευση των εταίρων και η μη λύση της εταιρίας για λόγους που αφορούν το πρόσωπο των εταίρων. Η βασική διαφορά μεταξύ Ε.Π.Ε. και Α.Ε. είναι ότι στην πρώτη απαγορεύεται η ενσωμάτωση των εταιρικών μεριδίων σε μετοχές (άρθρο 1 παρ.2 του νόμου 3190/1995).⁵³

4.2 Σύσταση

Οι βασικότερες προϋποθέσεις για την σύσταση της Ε.Π.Ε. είναι φυσικά η σύναψη ιδρυτικής εταιρικής σύμβασης, κάλυψη και καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου, τήρηση στις διατυπώσεις διασημότητας που προβλέπει ο νόμος.

Συγκεκριμένα:

4.2.1 Σύναψη ιδρυτικής εταιρικής σύμβασης

Στο περιεχόμενο της εταιρικής σύμβασης περιλαμβάνονται: Ονοματεπώνυμο, επάγγελμα, κατοικία, ιθαγένεια των εταίρων, εταιρική επωνυμία (αυτή καθορίζεται από το νόμο. Πιο συγκεκριμένα, η επωνυμία ορίζεται από το ενός ή περισσότερων εταίρων, από το αντικείμενο της Ε.Π.Ε. ή από τον συνδυασμό αυτών των δύο. Στην επωνυμία, είναι υποχρεωτική η αναγραφή των λέξεων «Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης», ενώ στις συναλλαγές μπορεί να χρησιμοποιείται εν συντομία, δηλαδή Ε.Π.Ε.), σκοπός, έδρα (ως έδρα ορίζεται ο δήμος ή η κοινότητα της ελληνικής επικράτειας), διάρκεια, ιδιότητα της εταιρίας ως περιορισμένης ευθύνης, κεφάλαιο εταιρίας, μερίδια συμμετοχής, τυχόν παραπάνω εταιρικά μερίδια του κάθε εταίρου, βεβαίωση των ιδρυτών για την καταβολή του κεφαλαίου.⁵⁴

4.2.2 Κάλυψη και καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου

Για να πραγματοποιηθεί η σύσταση της Ε.Π.Ε. απαιτείται η ολοκληρωτική κάλυψη και καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου κατά τη σύναψη. Το ελάχιστο ποσό που επιτρέπεται για το

⁵³ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 420-421

⁵⁴ Ρόκας, Κ. Ιωάννης, Εταιρίες – εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιριών του Εμπορικού Δικαίου, 4^η Έκδοση, 2011, σελ.:164-165

εταιρικό κεφάλαιο είναι αυτό των τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ, το ήμισυ τουλάχιστον του οποίου θα πρέπει να είναι καταβεβλημένο χρηματικά (άρθρο 4 παρ.2 περ. ε').σχετικά με τις εισφορές σε είδος, αυτές πρέπει να είναι αποδεκτές στην αποτίμηση και στην παρουσίαση στον ισολογισμό (π.χ. απορρίπτεται η εισφορά εργασίας). Επίσης, απαγορεύεται η διαδοχική ίδρυση, διότι ο νόμος δεν προβλέπει συγκέντρωση κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή (όπως στην Α.Ε.). Επομένως, όλες οι εισφορές καταβάλλονται μόνον από τους ιδρυτές.⁵⁵

4.3 Υποχρεώσεις και Δικαιώματα των εταίρων

Οι υποχρεώσεις των εταίρων είναι οι εξής: υποχρέωση πίστωσης, εισφοράς, συμπληρωματικών εισφορών και η υποχρέωση παρεπόμενων παροχών (δεν αποτελούν εισφορά σε είδος ή χρήμα)⁵⁶.

Τα δικαιώματα των εταίρων είναι τα εξής: δικαίωμα στη διανομή κερδών, στον προϊόν της εκκαθάρισεως, δικαίωμα προτιμήσεως, διαχείρισης, εκπροσώπησης, ψήφου, ελέγχου, παροχής πληροφοριών και το δικαίωμα συμμετοχής στη συνέλευση.⁵⁷

4.4 Λύση και Εκκαθάριση

4.4.1 Λύση της Ε.Π.Ε

Οι βασικότεροι λόγοι για τους οποίους μια Ε.Π.Ε. φθάνει στη λύση της είναι οι παρακάτω:⁵⁸

- Η πάροδος του χρόνου της διάρκειάς της
- Απόφαση από την γενική συνέλευση για πρόωρη λύση
- Πτώχευση της εταιρίας
- Δικαστική απόφαση, για κάποιον σπουδαίο λόγο (σπάνια προσωπικό των εταίρων)
- Αν προβλέπεται από τον νόμο ή το καταστατικό.

⁵⁵ Αλεξανδρίδου, Ελίζα Δ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών – Κεφαλαιουχικές Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2009, σελ.: 339

⁵⁶ Ρόκας, Κ. Ιωάννης, Εταιρίες – Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιριών του Εμπορικού Δικαίου, 4^η Έκδοση, 2011, σελ.: 175

⁵⁷ Ρόκας, Κ. Ιωάννης, Εταιρίες – Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιριών του Εμπορικού Δικαίου, 4^η Έκδοση, 2011, σελ.: 173

⁵⁸ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 461

4.4.2 Εκκαθάριση της Ε.Π.Ε.

Καθ' όλη τη διάρκεια της εκκαθάρισης, η εταιρία εξακολουθεί να έχει την νομική της προσωπικότητα αλλά και την εμπορική της ιδιότητα. Τον ρόλο των εκκαθαριστών τον αναλαμβάνουν οι διαχειριστές της εταιρίας, σύμφωνα με το καταστατικό και την γενική συνέλευση των εταίρων. Οι εκκαθαριστές έχουν ευθύνη απέναντι στην Ε.Π.Ε. (άρθρα 26 και 46 παρ.3). Έπειτα της λήξης της διαδικασίας της εκκαθάρισης, διεξάγεται ο τελικός ισολογισμός και δημοσιεύεται στο Δελτίο Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ., στον διαδικτυακό τόπο και κοινοποιείται στο Φ.Ε.Κ.⁵⁹

⁵⁹ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 461

Κεφάλαιο 5^ο:

5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

5.1 Έννοια - Εισαγωγικά Στοιχεία

Πρόκειται για ένα σχετικά νέο εταιρικό τύπο, τον οποίο εισήγαγε το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητα και Ναυτιλίας. Η Ι.Κ.Ε. εισήχθη με τον νόμο 4072/2010. Ο στόχος της είναι να αντικαταστήσει την μορφή της Ε.Π.Ε. Η εταιρία αυτή λοιπόν, διαθέτει νομική προσωπικότητα και είναι εμπορική, και ας μην είναι ο σκοπός της η εμπορική επιχείρηση. Στην Ι.Κ.Ε. δεν επιτρέπεται η άσκηση επιχείρησης για την οποία έχει ορίσει ο νόμος αποκλειστικά άλλη εταιρική μορφή.⁶⁰

Σχετικά με τα χρέη της, ευθύνεται καθαρά και μόνο με την περιουσία της. Το ελάχιστο κεφάλαιο της ιδιωτικής εταιρίας μπορεί να είναι και ένα ευρώ⁶¹. Το βασικότερο χαρακτηριστικό του εταιρικού αυτού τύπου είναι η αποσύνδεση της εταιρικής συμμετοχής και των μεριδίων από το κεφάλαιο. Αναλυτικότερα, στη Ι.Κ.Ε. τα εταιρικά μερίδια δεν ανήκουν αποκλειστικά στο κεφάλαιο, αλλά σε ένα διαφορετικό κομμάτι, τα οποίο συντελείται από την αξία του συνόλου των εισφορών. Σε περιπτώσεις όπως σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου της Ι.Κ.Ε. , το κεφάλαιο καταβάλλεται ολόκληρο, ενώ γι' αυτή τη καταβολή πρέπει να υπάρξει η αντίστοιχη έγκριση του διαχειριστή που καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ.⁶²

Οι εταίροι εντάσσονται στην εταιρία με κεφαλαιακές (αντιστοιχούν στο γνωστό κεφάλαιο), εξωκεφαλαιακές ή με εγγυητικές εισφορές (αντιστοιχούν σε στοιχεία μη υποκείμενα σε αποτίμηση) (άρθρα 77-79 του νόμου 4072/2012). Η Ι.Κ.Ε. είτε θα αποτελείται από ένα μόνο πρόσωπο είτε θα καθίσταται μονοπρόσωπη. Το ονοματεπώνυμο του μοναδικού εταίρου υπόκειται σε δημοσιότητα μέσω του Γ.Ε.ΜΗ.

⁶⁰ Περάκης Ευάγγελος, Κουράκης Ευάγγελος, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (ΙΚΕ) – Η νέα εταιρική μορφή, 2^η Έκδοση, 2012, σελ.: 1

⁶¹ Ρόκας, Κ. Ιωάννης, Εταιρίες – Εισαγωγή στο Δίκαιο των Εταιριών του Εμπορικού Δικαίου, 4^η Έκδοση, 2011, σελ.: 11

⁶² «Επισημάνσεις: Συντελεστές φορολογίας και προκαταβολής φόρου νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων», Ανάκληση στο Διαδίκτυο:
<https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/27056>

Και αυτή η εταιρία υποχρεούται να διατηρεί βιβλίο πρακτικών αλλά και βιβλίο εταίρων. Στο τέλος κάθε έτους, συντάσσει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της, οι οποίες περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως, τον πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων, όλες τις πληροφορίες για την ετήσια εταιρική δραστηριότητα αλλά και την έκθεση του διαχειριστή, περί της δραστηριότητας αυτής, για την χρονιά που έληξε.⁶³

5.1.1 Ίδρυση

Η Ι.Κ.Ε. σχηματίζεται από ένα ή παραπάνω νομικά ή φυσικά πρόσωπα, τους ιδρυτές. Αντιπροσωπεύει έναν μέσο τύπο ανάμεσα σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρίες. Η σύστασή της είναι πιο ευέλικτη από αυτές της ανώνυμης και της περιορισμένης ευθύνης εταιρίας⁶⁴. Η σύσταση αυτή κατέχει τη μορφή συμβολαιογραφικού εγγράφου, εφόσον εισφέρονται στην εταιρία περιουσιακά στοιχεία, και στο εσωτερικό της περιέχεται το καταστατικό της εταιρίας. Εντός του καταστατικού της Ι.Κ.Ε. καταγράφονται: η εταιρική επωνυμία, η έδρα, η διάρκεια και ο σκοπός της εταιρίας, το όνομα και το επώνυμο, ο τρόπος διαχείρισης και εκπροσώπησης της, η διεύθυνση κατοικίας και η ηλεκτρονική διεύθυνση του κάθε εταίρου, οι εισφορές από τους εταίρους, η αξία και ο τύπος αυτών, το πλήθος των εταιρικών μεριδίων και ο αρχικός αριθμός των μεριδίων του κάθε εταίρου μαζί με τον τύπο της εισφοράς από την οποία προέρχονται τα μερίδια αυτά.

Η Ι.Κ.Ε., βάσει νόμου, πρέπει να διατηρεί σελίδα στον διαδικτυακό τόπο και να καταγράφει σε αυτήν τις απαραίτητες πληροφορίες που εξασφαλίζουν την ασφάλεια στις συναλλαγές της αλλά και στην προστασία των συναλλασσομένων, ενδυναμώνοντας με αυτόν τον τρόπο την εταιρική διαφάνεια.

⁶³ «Επισημάνσεις: Συντελεστές φορολογίας και προκαταβολής φόρου νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων», Ανάκληση στο Διαδίκτυο: <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/27056>

⁶⁴ «Επισημάνσεις: Συντελεστές φορολογίας και προκαταβολής φόρου νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων», Ανάκληση στο Διαδίκτυο: <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/27056>

Η διανομή στα κέρδη πραγματοποιείται έπειτα της δημιουργίας αποθεματικού. Συγκεκριμένα, τα ετήσια κέρδη διανέμονται αφού πρώτα αφαιρεθεί το 1/20 αυτών και διατεθεί για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού.⁶⁵

5.1.2 Επωνυμία

Σχηματίζεται από το όνομα του ή των εταίρων ή από το αντικείμενο της επιχείρησης. Οποιαδήποτε φανταστική επωνυμία γίνεται αποδεκτή. Είναι απαραίτητη η προσθήκη των λέξεων «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία», ή εν συντομία «Ι.Κ.Ε.», στην επωνυμία. Στην περίπτωση όπου αναφερόμαστε σε μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε., αντίστοιχα προστίθενται οι «Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία», ή «Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.».

5.1.3 Έδρα

Η έδρα της είναι εγκατεστημένη στον Δήμο όπου αναφέρεται στο καταστατικό της. Εάν προκύψει η επιθυμία ή ανάγκη για μεταφορά της Ι.Κ.Ε. στο εξωτερικό, και πιο συγκεκριμένα, στον ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο, δεν επέρχεται η λύση της, με την προϋπόθεση όμως ότι η αντίστοιχη χώρα αναγνωρίζει την μεταφορά και τη συνέχιση της νομικής προσωπικότητας. Η Ι.Κ.Ε. δεν είναι απαραίτητο να εδρεύει στην Ελλάδα για να ισχύσει πάνω της το ελληνικό δίκαιο. Έχει όμως την δυνατότητα να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία ή άλλους τύπους δευτερεύουσας εγκατάστασης σε άλλους τόπους στην Ελλάδα ή της αλλοδαπής.

5.2 Συνέλευση των εταίρων

Οι μόνοι υπεύθυνοι στο να λαμβάνουν αποφάσεις για τις υποθέσεις της Ι.Κ.Ε. είναι οι εταίροι της. Ο νόμος δίδει τη δυνατότητα στους εταίρους να αποφασίσουν και εκτός συνελεύσεως για εταιρικές υποθέσεις. Ο διαχειριστή προσκαλεί 8 ημέρες πριν από την πραγματοποίησή της συνέλευσης τους εταίρους. Οι εταίροι αποφασίζουν για: α) τις τροποποιήσεις του καταστατικού (π.χ. αύξηση κεφαλαίου), β) τον διορισμό ή την ανάκληση του διαχειριστή (εκπροσωπεί την εταιρία), γ) την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, την διανομή των κερδών, τον διορισμό του ελεγκτή και η απαλλαγή του

⁶⁵ «Επισημάνσεις: Συντελεστές φορολογίας και προκαταβολής φόρου νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων», Ανάκληση στο Διαδίκτυο: <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/27056>

διαχειριστή από την ευθύνη, ε) τη λύση ή τη παράταση της διάρκειας της Ι.Κ.Ε. και, στ) τη μετατροπή και τη συγχώνευση της εταιρίας.⁶⁶

Η συνέλευση της Ι.Κ.Ε. πραγματοποιείται το λιγότερο μία φορά μέσα στο έτος και εντός τεσσάρων μηνών από τη λήξη της εταιρικής χρήσης με αντικείμενο την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων (τακτική συνέλευση). Όσον αφορά την εξουσία που δίδεται στον διαχειριστή να μεταβάλλει το καταστατικό δεν ξεπερνά τα τρία έτη.⁶⁷

5.3 Λύση

Οι λόγοι για τους οποίους μια ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία φθάνει στη λύση της είναι όταν: α) συμπληρωθεί ο χρόνος διάρκειάς της, β) κηρύξει πτώχευση, γ) το αποφασίσουν οι εταίροι, δ) σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος 4070/2010 ή το καταστατικό της εταιρίας. Στην περίπτωση όπου η διάρκεια δεν είναι ο υπαίτιος λόγος για λύση της Ι.Κ.Ε., τότε η λύση της καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ. από τον εκκαθαριστή.⁶⁸

Ο νόμος δεν προβλέπει τη λύση της ΙΚΕ με καταγγελία ενός από τους εταίρους, ούτε με δικαστική απόφαση περί σπουδαίου λόγου, μόνο με την ανυπαρξία μεριδίου κεφαλαιακής εισφοράς.⁶⁹

⁶⁶ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 472

⁶⁷ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 472

⁶⁸ Σινανιώτη-Μαρούδη, Αριστέα, Εμπορικό Δίκαιο – Εταιρίες, 3^η Έκδοση, 2012, σελ.: 474

⁶⁹ «Επισημάνσεις: Συντελεστές φορολογίας και προκαταβολής φόρου νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων», Ανάκληση στο Διαδίκτυο: <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/27056>

Κεφάλαιο 6^ο:

6. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΕ ΑΥΤΕΣ

Η σημερινή χρηματοοικονομική κρίση που βιώνεται σε διεθνές επίπεδο, δεν καθυστέρησε να πλήξει και την ελληνική οικονομία. Η κρίση αυτή τροποποίησε δραματικά τις συνθήκες με τις οποίες λειτουργούσε η αγορά αλλά και την πορεία των ελληνικών επιχειρήσεων που λειτουργούν σε αυτήν. Είναι πλέον εμφανές πως η παγκόσμια οικονομική κρίση θέτει επικίνδυνα ρίσκα στην εξέλιξη και στην βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, αφού καταφέρνει και μειώνει επικίνδυνα τις παραγωγικές δυνατότητες τους και απειλεί τις υπάρχουσες αξίες τους, για λόγους όπως π.χ. έλλειψης ρευστότητας. Βεβαίως, δεν αναφερόμαστε μόνο στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες είναι τα συχνότερα θύματα των χρηματοοικονομικών δυσχερειών που χτυπούν μια χώρα. Αναφερόμαστε και στις επιχειρήσεις – εταιρίες μεγάλους μεγέθους, ανεξαρτήτως του κλάδου και της τοποθεσίας τους. Η παρατεταμένη αυτή παγκόσμια ύφεση της οικονομίας, επιδρά επιβλαβώς στη λειτουργία και τις επιδόσεις όλων των επιχειρήσεων. Η επιβάρυνση που έχει προκύψει είναι πλέον πληκτική ευρέως σε όλων των ειδών εμπορικών δραστηριοτήτων, με βασικά χαρακτηριστικά την πτώση στον κύκλο των εργασιών, την χειροτέρευση της κερδοσκοπίας και η ελάττωση της κεφαλαιουχικής βάσης του εμπορίου.

Για να καταφέρουν οι επιχειρήσεις να συνεχίσουν την λειτουργία τους πρέπει να εξασφαλίσουν την απαραίτητη ρευστότητα, να ελαττώσουν τα περιττά έξοδα, να προσχωρήσουν σε μια πιο ορθή τιμολόγηση, να αποκομίσουν το ανθρώπινο δυναμικό του στο μέγιστο αλλά και να ενστερνιστούν περισσότερο καινοτόμες ιδέες. Τα μέτρα που παίρνουν οι επιχειρήσεις ώστε να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της κρίσης είναι συνήθως η μείωση στις τιμές του προϊόντος τους, η συρρίκνωση του κόστους λειτουργίας τους, την αλλαγή προμηθευτών τους, η ελάττωση του αριθμού των εργαζομένων, η επέκτασή ή και η μεταφορά τους στην αλλοδαπή, ακόμη και συρρίκνωση της διάρκειάς τους. Ακόμη, πρέπει να διατηρούν τον υψηλό ανταγωνισμό, ευελιξία, γρήγορη προσαρμοστικότητα στις συνθήκες στον καινοτομία στον τεχνολογικό τομέα.

Συμπεράσματα

Το εμπόριο στις μέρες μας πραγματοποιείται είτε μονοπρόσωπα είτε από ενώσεις ατόμων ή κεφαλαίων που έχουν περιτύσσονται τον νομικό τύπο της εταιρίας. Το κρίσιμο σημείο όμως, είναι η επιλογή του κατάλληλου τύπου εταιρίας για τον κάθε επιχειρηματία. Η επιλογή αυτή επηρεάζεται από παράγοντες όπως ο σκοπός της εταιρίας, οι προθέσεις των εταίρων και άλλοι πολλοί οι οποίοι έχουν ήδη αναφερθεί στην παραπάνω ανάλυση. Φυσικά, όλοι αυτό οι παράγοντες υπόκεινται σε περιορισμούς από την υπάρχουσα νομοθεσία που διέπεται. Ένας εταίρος διαλέγει τον τύπο εταιρίας που εξυπηρετεί το καλύτερο δυνατό τα συμφέροντα και τις ανάγκες του. Στην Ελλάδα, οι ελληνικές εταιρίες που επικρατούν στο σύνολο, είναι οι ομόρρυθμες και οι ανώνυμες εταιρίες. Στην παρούσα όμως εργασία συγκεκριμενοποιείται στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, και όχι στις προσωπικές, στην οποία ανήκει η ομόρρυθμη.

Είναι καλό, σε αυτό το σημείο, να τονισθούν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτές συνιστάται ο κάθε τύπος κεφαλαιουχικής εταιρίας στον εταίρο/επιχειρηματία, ανάλογα με τους σκοπούς του και τις προθέσεις του.

Η Α.Ε. επομένως, προτείνεται σε περιπτώσεις όπου απαιτείται υψηλό κεφάλαιο (συνεπώς απαιτούνται και πολλοί μέτοχοι), που περιορίζουν όμως τον κίνδυνο για την εταιρία. Επιπλέον, σε περιπτώσεις όπου η ένωση προσώπων, η οποία συντελεί την ανώνυμη εταιρία, επιλέγει να αποφύγει να ιδρύσει και να λειτουργήσει μια εταιρία προσωπικού χαρακτήρα, λόγω του ότι δεν επιθυμούν να διακινδυνεύσουν την ατομική τους περιουσία. Ένα από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του κεφαλαιουχικού αυτού τύπου είναι ότι προσφέρει στους εταίρους το δικαίωμα να μετατρέψουν την ιδιότητά τους ως κεφαλαιούχου - εταίρου (μετόχου), αποδεσμευοντάς με αυτό τον τρόπο τα κεφάλαιά του από μια συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα.

Η Ε.Π.Ε. συνιστάται όταν κάποιος ή κάποιои θέλουν να επιχειρήσουν χωρίς όμως να καταβάλουν συγκεκριμένο υψηλό κεφάλαιο και όταν δεν επιθυμούν να ρισκάρουν την προσωπική τους περιουσία.

Η Ι.Κ.Ε. ορίζεται για τους επιχειρηματίες εκείνους όπου επιθυμούν να συνεργαστούν με την προϋπόθεση ότι το κεφάλαιο θα διαχωρίζεται από την επιχειρηματικότητα αλλά και ότι θα

υπάρχουν ποικίλες εισφορές, εγγυήσεις, κινητές και ακίνητες αξίες. Ακόμη, προτείνεται και σε οικογένειες, στις οποίες συνεταιρίζονται τα μέλη τους.

Τα βασικότερα σημεία που πρέπει να παρατηρήσει ο οποιοσδήποτε επιθυμεί να επιχειρηματίσει επάνω σε μια κεφαλαιουχικού χαρακτήρα εταιρία είναι ότι, αν ως μέτοχος εισφέρει με ένα μικρό ποσό (μικρομέτοχος), τότε ίσως να μην μπορεί να λάβει μέρος στην διοίκηση, αλλά και να μην έχει το δικαίωμα για πλήρη πληροφόρηση και έλεγχο στην εξέλιξη της εταιρίας. Εκτός αυτών, οι κεφαλαιουχικές εταιρίες είναι γνωστές στον χώρο για το υψηλό κόστος παρακολούθησης και διαχείρισης, ακόμη και για την υψηλή φορολογική επιβάρυνση.